

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
DRAUDIMO PROPAGUOTI KOMUNIZMĄ ARBA KITĄ TOTALITARINĘ SANTVARKĄ
VIEŠUOSIUOSE OBJEKTUOSE ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1436“ PROJEKTO
(TAP-18-1443(3), TAIS - 18-10042(4))**

2018-09-26 Nr. NV-2532

Vilnius

Projekto rengėjas: Kultūros ministerija.

Projekto tikslas: siūloma pritarti Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti komunizmą arba kitą totalitarinę santvarką viešuosiuose objektuose įstatymo projekto Nr. XIIP-1436 (2) tikslui užkirsti kelią komunizmui arba kitos totalitarinės ideologijos ar santvarkos propagavimui, tačiau atkreipti Seimo dėmesį į įvardintus aspektus.

Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai Seimo nariai A. Ažubalis ir L. Kasčiūnas siūlo nustatyti, kad:

- paminklai, gatvių ar viešųjų erdvių pavadinimai, švietimo įst. pavadinimai, renginiai ir įvykiai (pvz, premijos, konkursai) negali įamžinti asmenų, organizacijų, įvykių ir datų, propaguojančių komunizmą arba kitą totalitarinę ideologiją ar santvarką (1940-1941 ir 1944-1990 sovietinę okupaciją/1941-1944 nacistinę okupaciją), ar kitu būdu tokią ideologiją ar santvarką propaguoti (įamžinti bet kokia forma);
- tai, kas negali būti pervadinta ar pakeista, turi būti iškeldinta iš viešųjų erdvių. Minėtų viešųjų objektų, kurie yra kultūros paveldo vertybės, pašalinimas būtų derinamas su KPD. Išimtis būtų taikoma karių palaidojimo vietoms ar memorialams, kadangi tai atskirai reglamentuojama dvišaliais susitarimais ir tarptautinėmis konvencijomis; taip pat objektams, eksponuojamiems viešose vietose kitu nei totalitarinės santvarkos propagavimo tikslu (vykdant meninę, šviečiamąją, kolekcionavimo, mokslinę arba panašaus pobūdžio veiklą);
- viešųjų objektų, kuriems būtų taikomas toks draudimas, sąrašą sudarytų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras;
- šį sąrašą tvirtintų Vyriausybė, kuri taip pat turėtų numatyti valstybės biudžeto lėšų šio Įstatymo projekto įgyvendinimui (tai apimtų ir LGGRTC finansavimo didinimą, ir lėšas objektų pervadinimui ar iškėlimui);

Teikiamo nutarimo projekto esmė:

pritarti Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti komunizmą arba kitą totalitarinę santvarką viešuosiuose objektuose įstatymo projekto Nr. XIIP-1436 (2) tikslui užkirsti kelią komunizmui arba kitos totalitarinės ideologijos ar santvarkos propagavimui, tačiau atkreipti Seimo dėmesį į šiuos aspektus:

- ✓ Įstatymo projektu siūlomos nuostatos yra deklaratyvaus pobūdžio, neįtvirtina aiškaus įgyvendinimo mechanizmo;
- ✓ Įstatymo projekto 3 str. 4 d. 2 p. numatyta išimtis dėl viešųjų objektų pašalinimo netaikymo objektams yra vertinamojo pobūdžio, kels ginčų;
- ✓ Įstatymo projekto nuostatų, kuriomis įpareigojama pašalinti objektus, propaguojančius totalitarinę santvarką, įgyvendinimas praktikoje gali būti susijęs su objektų savininkų nuosavybės teisių ribojimu;
- ✓ Reikšminga dalis Įstatymo projektu siūlomų reglamentuoti klausimų jau reglamentuoti galiojančiuose teisės aktuose:

- Administracinių nusižengimų kodekso 524 str. nuostatos jau nustato administracinę atsakomybę komunistinių simbolių platinimo ar demonstravimo santykių srityje;
- Kultūros ministro 2016 m. geg. 2 d. įsakymu Nr. IV-354 „Dėl Užsienio valstybėms reikšmingo nekilnojamojo kultūros paveldo, esančio Lietuvos Respublikose, tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ numatytas informacinių lentelių prie atitinkamų kultūros paveldo objektų įrengimas;
- Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų statymo 9 str. 2 d. nustatyta, kad gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems savivaldybių teritorijose esantiems jų nuosavybės teisės objektams pavadinimai suteikiami / keičiami savivaldybių tarybų sprendimais.

Atitiktis Vyriausybės programai: Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Derinimas:

- Teikiamas projektas derintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, pateiktas išvadoje Nr. NV-2435.
- Projektas svarstytas Tarpinstituciniuose pasitarimuose 2018-09-18 ir 2018-09-25.

Dalykinio vertinimo išvada:

- Siūloma svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Nomeda Poderienė

Nomeda Poderienė, tel. 8 706 61 816, el. p. nomeda.poderiene@lr.lt